

Udvalget for Landdistrikter og Øer
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

1. december 2011

Svar på spørgsmål 27 (alm. del):

I brev af 29. november 2011 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 27:

Ministeren bedes tilsende udvalget sit talepapir til samrådet den 29. november 2011 om initiativer, som vedrører vilkårene for og udviklingen i landdistrikterne.

Svar:

DET TALTE ORD GÆLDER

Tak for indbydelsen. Jeg synes, det er fornuftigt at drøfte disse spørgsmål i udvalget.

Det er omdrejningspunktet for regeringens politik, at vi arbejder for et Danmark i udvikling.

Målet er at skabe udvikling, dynamik og vækst i hele Danmark.

Det skal ske via et omfattende reformarbejde på mange områder – områder som ikke kan ses isoleret fra hinanden.

Men ét af de afgørende midler til at sikre vækst og velstand i fremtiden er bedre og mere uddannelse og forskning.

Regeringen har en målsætning om, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse. Dette ambitiøse mål når vi kun, hvis vi også har et kvalificeret og mangfoldigt uddannelsesudbud.

Inden for de videregående uddannelser er der således i dag både stor faglig og geografisk mangfoldighed.

De videregående uddannelser spænder fagligt over

- praksisnære uddannelser, som f.eks. erhvervsakademiuddannelser og søfartsuddannelser, til
- de professionsrettede uddannelser som f.eks. lærere og sygeplejersker, og til
- de mere teoretisk forskningsbaserede uddannelser, som udbydes af universiteterne.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post fivu@fivu.dk
Netsted www.fivu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 11-101002
Dok nr. 2134913
Side 1/1

Geografisk dækker uddannelserne også bredt – fra skipperskolen i Skagen til Kunstakademiets keramiklinje på Bornholm.

Jeg kan nævne, at regeringen på FL 2012 har hævet loftet på adgangsbegrænsninger på maskinmesteruddannelsen svarende til, at loftet over optaget løftes til det samlede antal ansøgere i 2011.

Det betyder helt konkret 170 nye pladser på maskinmesteruddannelsen.

Det er pladser, som også vil komme ydreområderne til gode. Konkret kommer der flere maskinmestre i Frederikshavn.

Der er altså fokus på udvikling i yderområder og på at skabe og sikre arbejdspladser.

Det regionale aspekt spiller særligt en rolle for professionshøjskolerne og erhvervsakademierne, som ifølge lovgivningen er forpligtet til at dække uddannelsesbehovet i den region, hvor den pågældende uddannelsesinstitution hører hjemme.

Professionshøjskolerne og erhvervsakademier er store institutioner med kvalitative og kvantitative ressourcer, der kan tilgodese de regionale behov for professionsrettet videregående uddannelse.

Det er med til at skabe og fastholde attraktive uddannelsesmiljøer overalt i landet, bl.a. ved at stærkere miljøer understøtter svagere udkantsmiljøer.

Jeg er meget opmærksom på, at professionshøjskoler og erhvervsakademier lever op til deres regionale forpligtelse.

Professionshøjskolerne har et stort spillerum. Til gengæld har de også et stort ansvar for at sikre relevante uddannelsesudbud af høj kvalitet i deres region. Regeringen vil holde dem op på, at de lever op til dette ansvar.

Den regionale forpligtelse blev fremhævet i globaliseringsaftalen fra 2009, hvor det blev aftalt, at professionshøjskolerne hver især skulle fremlægge en strategi for, hvordan de lever op til deres regionale forpligtelse.

Uddannelsesinstitutionerne har i 2010 udarbejdet en strategi for, hvorledes den enkelte uddannelsesinstitution vil leve op til forpligtelsen om regional uddannelsesdækning.

Jeg noterer mig, at en af professionshøjskolernes erklærede mærkesager er at udanne dimittender til alle dele af landet. Således ses det som et fællestræk ved professionshøjskolernes regionale strategier, at der uden for de største byer etableres et antal campusbyer for professionsrettet, videregående uddannelse, som skal medvirke til at sikre uddannelsesforsyningen i den pågældende region, herunder i landdistrikterne.

Et eksempel er University College Sjælland, som blandt andet styrker uddannelsesuddannede i Campus Roskilde (Roskilde og Holbæk), Slagelse (Slagelse og Sorø), Næstved samt Storstrøm (Vordingborg og Nykøbing Falster).

Jeg kan oplyse, at professionshøjskolernes regionale strategier – udover campus-initiativer – også indeholder initiativer i forhold til

- fleksible undervisningsformer og netbaserede udbud af uddannelser,
- flere drenge i videregående uddannelse,
- brobygning mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelse.

Den regionale forpligtelse indgår endvidere som et indsatsområde i professionshøjskolernes og erhvervsakademiernes udviklingskontrakter for 2010-2012.

Uddannelsesministeriet har haft en dialog med professionshøjskolerne om målsætningerne i deres strategier for regional uddannelsesdækning, og ministeriet vil som led i forberedelsen af de kommende udviklingskontrakter for 2013 drøfte eventuelle understøttende målsætninger for institutionernes videre implementering af strategierne.

Det er dog vigtigt for mig at understrege, at den regionale uddannelsesdækning skal være faglig og økonomisk bæredygtig.

Når det kommer til det faglige niveau i den enkelte uddannelse og dermed den enkelte studerendes kompetencer i forhold til arbejdsmarkedet, må, skal og vil vi ikke gå på kompromis.

I forhold til konkrete økonomiske initiativer blev der i forbindelse med udspillet "Danmark i balance" udmøntet et initiativ på Finansloven 2011 om omfordeling af institutionstilskud således, at de professionshøjskoler, der dækker store arealer, blev tilgodeset med i alt 15 mio. kr. Det skete ved, at andre dele af tilskuddet blev nedjusteret.

Regeringen agter at videreføre dette initiativ, idet det medvirker til at sikre, at professionshøjskoler med store regionale forpligtelser, kan leve op til disse.

Jeg vil gerne fremhæve, at den regionale forpligtelse senest blev fremhævet i forbindelse i tillægsaftalen til aftalen om professionshøjskoler fra maj 2011, som blev lavet i forbindelse med fusionsansøgningen fra Ingeniørhøjskolen i Århus og Aarhus Universitet. Det fremgår af tillægsaftalen, at der skal sikres regional uddannelsesdækning samt skabes og fastholdes attraktive uddannelsesmiljøer overalt i landet.

Jeg opfatter det sådan, at et bredt, samarbejdende Folketing står bag denne politik.

På universitetsområdet har vi nu otte universiteter med campusser, der spænder så vidt som Sønderborg, Kolding, Ålborg, Herning, Aarhus, Roskilde og København.

Hvad angår forsknings- og innovationspolitikken, så er den nationalt dækkende og dermed åben for søgning fra hele landet.

En række innovationspolitiske virkemidler har særligt fokus på små og mellemstore virksomheder og er dermed særligt interessante i sammenhæng med udvikling af landdistrikterne. Det gælder bl.a. virkemidlerne Videnkupon og Videnpilot.

Endvidere har Uddannelsesministeriet gennem en årrække understøttet etablering og drift af en række innovationsnetværk. Sekretariaterne for disse netværk er fordelt over hele Danmark.

De seneste år har Styrelsen for Forskning og Innovation gjort meget for at gøre regionale parter opmærksomme på tilbuddene. Styrelsen arbejder f.eks. sammen med regionerne og giver regionsmedarbejdere kurser, så alle aktører i hele Danmark kender de eksisterende muligheder.

Dertil kommer, at Rådet for Teknologi og Innovation har indgået et partnerskab med alle regioner med henblik på at drøfte løsninger på fælles problemer.

Det har den effekt, at den regionale spredning af videnpiloter f. eks. er markant anderledes, end man skulle forvente i forhold til antallet af arbejdssteder:

- Hovedstaden aftager kun godt 20 procent af videnpiloterne, hvor man skulle forvente omkring 33 procent.
- Hvis man ser på fordelingen i region Midtjylland, aftager denne region 28 procent af videnpiloterne mod forventet 23 procent.

Videnpilot er som nævnt en ordning, der er særligt egnet til at styrke innovationsindsatsen i små- og mellemstore virksomheder ved, at der kan ansættes en højtuddannet medarbejder, en "videnpilot", til et udviklingsprojekt.

Det kan give virksomheder i yderområderne mulighed for at udvikle sig samtidig med, at akademikere hurtigt får mulighed for at anvende deres kompetencer.

Jeg kan nævne, at vi som led i den brede aftale om udmøntning af forskningsreserven for 2012 har tilført yderligere 15 mio. kr. til bl.a. videnpiloter.

Jeg vil gerne slutte af med at understrege, at regeringen ikke har planer om centralisering. Tværtimod er vi optaget af mangfoldighed i uddannelserne og af at sikre en regional uddannelsesdækning. Det, som jeg hører fra institutionerne, er, at et bredt og mangfoldigt udbud af uddannelser er med til at sikre, at flere unge får en videregående uddannelse. Hvis vi centraliserer, risikerer vi at miste nogle unge.

Med FL 2012 har vi taget en række skridt, som vil understøtte den regionale udvikling.

For regeringen handler det om at skabe udvikling og vækst i hele Danmark. Både forholdet mellem by og land og den regionale udvikling i Danmark vil derfor blive tænkt ind i regeringens samlede politik – også på uddannelsesområdet.

Med venlig hilsen

Morten Østergaard